

Financiële fragiliteit bestrijden met financiële educatie

Artikel: Hasler, A., Lusardi, A. & Oggero, N. (2018) Financial fragility in the US: Evidence and implications. *Global Financial Excellence Center*. Geraadpleegd van <http://gflec.org/research/?k=financial+fragility&mth=04&yr=2018&auth=&type=&area=&audience=>

Het artikel in het kort

Dit artikel gaat over financiële fragiliteit in de Verenigde Staten. Iemand is financieel fragiel als hij/zij niet voldoende in staat is met onverwachte uitgaven om te gaan. Gekeken is welke subgroepen er financieel fragiel zijn, welke factoren hier op van invloed zijn en wat de lange termijn effecten van financiële fragiliteit zijn. Grofweg een derde van de deelnemers bleek niet in staat financiële tegenvallers op te vangen. De auteurs betogen op basis van dit onderzoek dat de overheid een belangrijke rol zou moeten spelen in het terugdringen van financiële fragiliteit. Dit kan volgens hen bereikt worden met behulp van financiële educatie.

Achtergrond

Naar aanleiding van de financiële crisis in 2007 is er meer aandacht gekomen voor het vermogen van huishoudens om financiële tegenvallers op te vangen. Annamaria Lusardi en haar collega's concludeerden in een onderzoek uit 2011¹ dat een huishouden binnen 30 dagen 2000 dollar moet kunnen ophoesten om met onverwachte uitgaven om te kunnen gaan. Hierop is de definitie van financiële fragiliteit gebaseerd.

Het onderzoek

Voor dit onderzoek zijn bij zo'n 31.000 Amerikanen van tussen de 25 en 60 jaar oud vragenlijsten afgenomen. De respondenten werd o.a. gevraagd in hoeverre zij verwachten in een noodgeval binnen 30 dagen 2000 dollar bij elkaar te kunnen verzamelen, en welke bronnen ze hier dan voor zouden aanspreken. Daarnaast is gekeken naar financiële geletterdheid, schulden en demografische kenmerken. Vervolgens zijn twee groepen van 12 respondenten (met verschillende etniciteit, opleidingsniveau, geslacht en leeftijd) die als financieel fragiel uit de vragenlijst kwamen, uitgenodigd voor focusgroepen met verdiepende interviews.

¹ Lusardi, A., Tufano, P., & Schneider, D. J. (2011) Financially fragile households: Evidence and implications (NBER Working Paper No. 17072). Geraadpleegd van <http://www.nber.org/papers/w17072>

De resultaten

36% van de respondenten is niet in staat binnen 30 dagen 2000 dollar op te hoesten en is hiermee financieel fragiel. In de categorie middeninkomens is 30% van de huishoudens financieel fragiel, in de categorie hoge inkomens 20%. De bevolkingsgroepen waar het meest financiële fragiliteit voorkwam zijn: mensen in de leeftijdsgroep 40-49, mensen met een laag inkomen, vrouwen en mensen met een laag opleidingsniveau. Daarnaast bleek financiële fragiliteit samen te hangen met meer schulden en minder voorbereiding op het pensioen. Het verband tussen opleidingsniveau en financiële fragiliteit werd zelfs gevonden als er voor inkomen gecontroleerd werd. In andere woorden: het verschil in financiële fragiliteit tussen hoog- en laagopgeleiden, kan niet door een verschil in inkomen worden verklaard. Tot slot werd er een sterk verband tussen financiële geletterdheid en (een lagere mate van) financiële fragiliteit gevonden, dit effect bleef zichtbaar als er voor opleidingsniveau gecontroleerd werd. Let op: de bevindingen uit dit onderzoek geven een samenhang tussen verschillende factoren weer, er kan op basis hiervan geen uitspraak gedaan worden over oorzaak en gevolg.

Conclusie

Mensen die financieel fragiel zijn, zijn niet in staat financiële tegenslagen op te vangen. Financiële fragiliteit lijkt er tevens voor te zorgen dat mensen zich niet goed voorbereiden op hun pensioen. In hoeverre men om kan gaan met financiële tegenslagen, blijkt samen te hangen met hun opleidingsniveau, geslacht en inkomen. Dit zijn echter factoren waar men weinig tot niks aan kan veranderen. Financiële geletterdheid is een factor die wel beïnvloedbaar is, en van sterke invloed op financiële fragiliteit lijkt te zijn. De onderzoekers vinden dan ook dat financiële geletterdheid bevorderd moet worden door middel van financiële educatie.

1. DOEL VAN HET ONDERZOEK

Nagaan hoeveel mensen in de VS er financieel fragiel zijn en welke factoren hiermee samenhangen.

2. OPMERKELIJK

De invloed van financiële geletterdheid op financiële fragiliteit werd zelfs gevonden als er voor inkomen gecontroleerd werd.

3. NUT

Dit artikel maakt aannemelijk dat er ingezet moet worden op financiële educatie om consumenten financieel weerbaar te maken.

4. BELANGRIJKSTE BEVINDING

Financiële fragiliteit komt het meest voor bij: mensen in de leeftijdsgroep 40-49, mensen met een laag inkomen, vrouwen, mensen met een laag opleidingsniveau en bij mensen met een lage mate van financiële geletterdheid.